

REVISTA ECONOMICĂ.

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC.

Organul oficial al „SOLIDARITĂȚII”, asociațiune de institute financiare ca însoțire.

Apare odată pe săptămână.

Prețul de prenumărare:
pe 1 an K 12.—, pe 1/2 an K 6.—

Redactor responsabil:
CONSTANTIN POPP.

Taxa pentru inserțiuni:
de spațiu unui cm² câte 10 fileri.

MORATORIUL III.

Prin ordinațiunea Nr. 7205/914 M. E. Ministeriul a încuviințat un nou moratoriu pentru îndeplinirea obligamentelor de drept privat.

Noua ordinațiune cuprinde următoarele dispoziții:

I. Datorii în bani, cari cad sub moratoriu.

§ 1.

Moratoriul acordat cu ordinațiunea Nr. 6045/914 dela 12 August 1914 pentru îndeplinirea obligamentelor de drept privat *se prolongește până la 30 Noembrie a. c. incluziv*, pentru toate acele datorii în bani, pe cari ordinațiunea prezentă nu le scoate de sub moratoriu.

Pentru plata datoriilor în bani, scadente după ziua de 30 Septembrie 1914 până incluziv 30 Noembrie 1914, întemeiate pe cambii, asignații comerciale, warrant-uri, cecuri sau alte titluri de drept privat, emise și născute înainte de 1 August 1914, se încuviințează un moratoriu de două luni, calculate dela scadență.

Pentru datoriile în bani, după cari, conform legii sau a unor stipulații speciale, sunt a se plăti interese, se pot calcula interesele și pe timpul moratoriului; după obligamente fără interese, se pot calcula interesele legale.

§ 2.

Prezentarea spre plată și protestul ridicat din lipsă de plată, în cursul moratoriului, privitor la cambii, asignații comerciale, warrant-uri și cec-uri, cari cad sub dispozițiile §-ului 1 (adecă sub moratoriu) sunt nule. Nulă este și justificarea, prevăzută în § 17 al art. de lege LVIII:1908 pentru cecuri — întrucât § 5 nu conține alte dispoziții.

La cambii à vista (la vedere) sau cari sunt scadente la un timp anumit după vedere pre-

zentarea făcută cu scop de a fixa scadența este validă.

Persoana chemată a ridică protestul nu poate refuza ridicarea protestului sub cuvânt, că acesta în sensul ordinațiunii prezente nu este valid.

Posesorul cambial este îndreptățit a umplea cambia bianco primită înainte de 1 August 1914 numai în așa mod, ca aceea să cadă sub moratoriu. O umplere contrară acestei dispoziții se consideră ca contrară stipulației.

Față de cambiile, emise înainte de 1 August 1914, în cursul moratoriului, nu se poate exercia dreptul de regres pentru asigurare, prevăzut în §§ 25—29 al art. de lege XXVI:1876.

Cambiile, asignațiile comerciale și warrant-urile, cari nu cad sub moratoriu și sunt scadente înainte de 1 Decembrie 1914, trebuie prezentate spre plată și protestate în caz de neplată, cel mai târziu la termenul, la care ar fi trebuit îndeplinite actele acestea, dacă cambiile, asignațiile comerciale sau warrant-urile din chestiune, ar cădea, în sensul ordinațiunii prezente, sub moratoriu.

§ 3.

Moratoriul acordat prin § 1 se extinde și asupra taxelor anuale ale brevetelor de invențiuni

II. Datorii în bani, ce nu cad sub moratoriu.

§ 4.

Nu cad sub moratoriul acordat în § 1:

1. Interesele împrumuturilor de stat și a celor garantate de stat; ratele de amortizare a acestor împrumuturi și rentele.

2. Cupoanele de interese și titlii sortați ai scrisurilor fonciare și a altor obligațiuni pupulare sau admise drept cauțiuni.

3. Interesele și ratele de amortizație a împrumuturilor ipot. încuviințate în scrisuri fonciare și a altor împrumuturi pe baza cărora se pot emite obligațiunile amintite în punctul 2.

4. Taxele, ce sunt a se plăti pentru folosirea instalațiilor publice (taxe pentru apeduct, lumină electrică etc.).

5. Obligamentele, pe cari le are debitorul, mijlocit sau nemijlocit, față de societatea «Crucea Roșie» sau un fond, menit pentru ajutarea familiilor celor mobilizați, sau pentru alte ajutoare de dat din prilejul războiului.

6. Pretensiunile de susținere (alimentare) și rentele viagere.

7. Obligamentele următoare întemeiate pe contracte de asigurare:

a) la asigurări pentru serviciu militar sau la asigurări pentru caz de moarte în războiu, plata integrală a sumei de asigurare;

b) la alte asigurări asupra vieții, ce nu cad sub dispozițiile punctului 6, plata sumei de asigurare până la K 500;

c) Obligamentul asiguratorului de a răscumpara polița de asigurare sau a da împrumut pe ea — până la suma de K 200;

d) la asigurări de foc și de grindină, precum și la asigurări de vite, plata integrală a sumei de asigurare; la toți ceilalți rami de asigurare în contra pagubelor plata sumei de desdaunare până la K 400;

e) la asigurările asupra vieții de sub punct a), precum și la asigurările contra daunelor de foc și de grindină, și la asigurările de vite *premiile de asigurare trebuie plătite în întregime*; la toate celelalte soiuri de asigurare și la asigurările în contra accidentelor plata premiilor de asigurare este obligatoare în proporție cu suma maximală a desdaunării, ce are a plăti asiguratorul, în conformitate cu punctul d) resp. b) Cambiile date pentru acoperirea astorfel de premii de asigurare și debitele de cont-curent, provenite din premii de asigurare — asemenea nu cad sub dispozițiile moratorului;

f) obligamentele reasiguratorului derivate din asigurări, în proporția sumelor, pe care asiguratorul are să le plătească în sensul punctelor a) — d); mai departe în sumă integrală premiile de reasigurare dela asigurările asupra vieții, în contra focului și a grindinei, precum și dela asigurările de vite, de sub punct a). La celelalte soiuri de asigurare premiile de reasigurare trebuie plătite în proporția în care este obligat a plăti premiile asiguratul.

8. Chiriile, cu excepția cazului, când cel obligat este chemat sub drapel, sau cade sub aceeași considerație, ca persoanele, cari îndeplinesc serviciu militar — întrucât nu beneficiază de retribuțiile sale regulate, sau cel puțin de banii de cuartir sau de un ajutor public în scop de a plăti chiria. În ultimele două cazuri

chiria trebuie plătită numai până la suma banilor de cuartir sau a ajutorului primit.

9. Arânzile.

10. Față de debitorul hipotecar ratele de amortizare din capital a împrumuturilor asigurate prin întabulare, pe imobilii date în arândă sau în chirie și cari nu cad sub punct 3, excepționând cazul, când cel obligat documentează că arânda sau chiria efectiv incursă, după detragerea datoriilor publice, ce împovărează imobilul, a intereselor și a ratelor de capital, plătibile, conform punctului 3, în fine a celorlalte dobânzi, plătibile în sensul punctului 5 nu acoper celelalte datorii cu amortizare amintite în punctul prezent. Întrucât suma calculată în modul acesta acopere numai în parte datoriile cu amortizare amintite mai pe urmă, plata este a se face numai până la concurența acestei sume parțiale; iar pentru ordinea obligamentelor de plată este normativă ordinea în care pretensiunile sunt întabulate la cartea funduară.

11. Datoriile întemeiate pe contracte de serviciu, incl. pretensiunile muncitorilor agricoli și industriali și cele ale impiegaților comerciali.

12. Pretensiunile de spese și taxe, cuate pentru lucrări și prestațiuni personale sau îndeplinite din încredințare, incl. taxele medicilor, advocaților, inginerilor; literare și artistice, de sensarie (samsarie), de mijlocitori și de agenți, îndeplinite înainte de August 1914 — până la 25% ale sumei scadente.

13. Datoriile în ființă sub titlul de preț de cumpărare a unor obiecte furnisate înainte de 1 August 1914 sau ca contravaloare a unor lucrări industriale prestate înainte de ziua aceasta, — lunar — până la câte 10% a datoriei, care procent trebuie calculat totdeauna dela suma originală a datoriei scadente. Dacă același debitor are față de același creditor mai multe datorii decăzute, cele 10% sunt a se calcula dela fiecare datorie separat; rata primă trebuie plătită, în toate cazurile amintite în acest §, în ziua scadenței, iar dacă aceasta a fost înainte de 15 Octomvrie 1914 — la 15 Octomvrie 1914.

14. Obligamentele întreprinsătorului față de subîntreprinsătorul său, în proporția în care întreprinsătorul a primit la mână contravaloarea lucrărilor îndeplinite — rămânând în vigoare și ratele plătibile conform punctului 13.

15. Liberarea veniturilor incl. comisiunea de vânzare, incassate fie în cursul moratorului, fie înainte de moratoriu, pe lângă susținerea drepturilor administratorului; mai departe obligamentele agenților societăților de asigurare față

de societățile lor, înțelegând aci și obligamentele lor de cont-curent.

16. Sumele de despăgubire, stipulate în contracte încheiate înainte de 1 August 1914, pentru caz de resiliare, de neîmplinire sau de împlinire parțială a contractului.

17. Datoriile în bani provenite din fapte criminale.

Sub împrumut cu amortizare se înțelege în sensul acestei ordinațiuni, un împrumut, care este a se replăti în cel puțin 15 ani, după un plan de amortizare dinainte fixat.

§. 5.

Interesele neamintite în punctele 1—3 ale §-ului 4, întrucât au decăzut ori decad după 31 Iulie 1914, sau în lipsă de o scadență hotărâtă, nu decurg dela un termen mai depărtat decât 1 August 1914, asemenea sunt scoase de sub moratoriul acordat prin §. 1.

Pentru validitatea pretensiunilor de interese dela cambii trebuie aplicate în mod corespunzător normele în vigoare pentru validitatea sumelor cambiale; dispoziția cuprinsă în alinea ultimă a §-ului 2 are valoare și aci.

Interesele scadente la o zi hotărâtă trebuie plătite la scadență, și dacă scadența aceasta cade înainte de 15 Octomvrie 1914 — la 15 Octomvrie 1915.

În lipsa unei scadențe hotărâte interesele trebuie plătite — fără alterarea ev. stipulații contrare — din două în două luni decursiv. Dacă interesele decurg dela o dată mai veche decât 1 August 1914, cele două luni trebuie socotite dela ziua de 1 August 1914. Dacă conform acestor norme interesele ar fi plătibile înainte de 15 Octomvrie 1914, atunci plata trebuie făcută în ziua de 15 Oct. 1914.

§ 6.

Asupra banilor plasați înainte de 1 August 1914, pe lângă libele de depunere sau în cont-curent la institute de bani, sau alte firme, cari se ocupă cu primirea de depozite spre fructificare, înțelegându-se aci și interesele decăzute înainte de 1 August 1914 — deponentul poate dispune în cursul moratorului, acordat prin ordinațiunea prezentă — fără alterarea terminelor de abdicere stipulate — numai pe lângă restricțiile următoare:

Dacă la 1 August 1914 depunerea, plasată pe lângă libel de depunere sau în cont-curent, n'a fost mai mare de K 2000 — deponentul poate pretinde să i se replătească pe tot timpul dela 1 August 1914 încoace, în total numai K 200; dacă însă a fost mai mare de K 2000 poate pretinde să i se replătească lunar K 200;

iar în cazul din urmă suma maximală ce se poate pretinde, *sub toată durata moratorului, este 10% a bonului în ființă la 1 August 1914.*

Proprietarul unui cont-curent poate pretinde replătirea integrală a bonului său, fără privire la sumă, dacă dovedește în mod vrednic de credință, că banii, ce-i reclamează îi trebuie necondiționat pentru a plăti salarele și simbrile împiegaților săi, chiria localului său de afaceri sau a altor localități a întreprinderii sale; pentru plata datoriilor amintite în § 4, punct 3, sau pentru plata premiilor de asigurare plătibile în sensul punctului 7 al §-lui 4; pentru datoriile plătibile, conform punctului 12 și 13 al §-ului 4 sau pentru achitarea intereselor plătibile conform §-ului 5 sau în fine pentru a cumpăra produse (material) sau mărfuri pentru gospodăria sa agricolă sau întreprinderea sa industrială ori comercială — și asignează în acest scop sumele necesare celor îndreptățiți la aceasta.

Din depunerile plasate pe lângă libele sau în cont-curent, amintite în alinea 1, deponentul poate asigna pentru achitarea dărilor sau a altor sarcini publice a sale sau în contul împrumuturilor statului ori și ce sume la cassierile statului îndreptățite la încassarea acelor.

Institutele de bani și alte firme, cari se ocupă cu primirea de depuneri spre fructificare, precum și societățile de asigurare pot dispune asupra capitalurilor plasate în cont-curent — fără privire la sumă — dacă dovedesc în mod demn de credință, că de banii reclamați au necesitate pentru achitarea obligamentelor lor, conform punctelor 2, 6 și 7 al §-ului 4 și a §-ului prezent sau 8.

Deponentul se poate folosi de dreptul său, fixat în alineatele 3, 4 și 5 ale §-ului prezent numai, dacă anunță suma de care are necesitate, în scris, cel puțin cu 8 zile înainte — întrucât nu este stipulat un termen de anunț mai lung.

La însoțiri de credit, suma, ce o poate pretinde deponentul în temeiul acestui § la nici un caz nu poate trece peste jumătatea sumei depuse.

Sumele plătite în ziua de 1 August 1914 sau mai târziu din depunerile în ființă la 1 August 1914, se pot calcula în sumele pretinse în temeiul alineatului 2.

§ 7.

Institutul de bani sau firma, care se ocupă cu primirea de depuneri spre fructificare nu poate refuza — cu provocare la moratoriul acordat prin ordinațiunea prezentă — executarea unui ordin al deponentului, de a trece o anu-

mită sumă din bonul său într'un alt cont-curent dela același institut sau aceeași firmă sau într'un libel de depozit, provăzut cu clauzula referitoare la transcriere.

Persoanele, în favorul cărora s'au făcut astfel de transcrieri, încă pot dispune de bonurile lor, între limitele stipulate între ele și deponent și comunicate institutului sau firmei — numai în măsura, în care ar fi putut dispune de acei bani însuși deponentul, dacă transcrierea n'ar fi avut loc; în cazul acesta depunerea rămasă deponentului rămâne — până la concurența sumei transcrise — neatacabilă. Deponentul asemenea poate pretinde replătiri din sumele transcrise în cont-curentul său propriu sau în depunerea sa, numai, în măsura, în care a fi putut face aceasta dacă transcrierea n'ar fi avut loc.

Deponentul poate cere, ca o depunere a sa, plasată pe lângă libel de depunere și a căreia sumă nu este mai mică de K 10,000, să se transcrie în cont-curentul său deja existent, sau ce se va deschide, la același institut sau aceeași firmă, și poate dispune asupra acestui bon al său, ca și cum ar fi fost plasat dela început în cont-curent.

§ 8.

Depunerile fondurilor publice, plasate în cont-curent sau pe lângă libele de depuneri, trebuie replătite amăsurat trebuinții, a căreia subversare o stabilesc autoritățile de control ale statului — fără nici o restricție, în sumă integrală. Trebuie însă observate termenele de anunț stipulate, resp. să se anunțe ridicarea în scris cel puțin cu 8 zile înainte. Mărimea trebuinții o stabilește privitor la fondurile orașelor cu magistrat, a comunelor mari și mici, la sume, ce trece peste K 5000 ministrul de interne, la sume sub K 5000 vicecomitele.

Dispoziția aceasta are valoare și față de depunerile casselor de asigurare muncitorești și a casselor de ajutorare a societăților miniere.

Pentru acoperirea trebuințelor lor curente, orașele și comunele, precum și cassele orfanale, pot dispune — pe lângă observarea termenelor de anunț stipulate, dar pe lângă un anunț prealabil de cel puțin 8 zile — de capitalurile lor plasate în cont-curent sau pe lângă libele de depuneri — fără privire la limitele fixate în §§-ii 6 și 7. Mărimea trebuințelor curente o stabilește în capitală pentru sume, ce trec peste K 20,000 ministrul de interne; pentru sume ce nu trec peste K 20,000 consiliul comunal; în orașele cu drept municipal și cu magistrat ministrul de interne; în comune mari și mici, privitor la sume, ce nu trece peste

K 5000 vicecomitele comitatens. Privitor la cassele orfanale stabilirea trebuințelor curente cade în competența Scaunelor orfanale.

Capitalurile administrate la cassa orfanală și ajunse la scadență prin încetarea tutoratului sau a curatoratului, trebuie replătite numai excepțional, și numai în măsura stabilită din caz în caz de ministrul de interne.

Dintre §§-ii 9—32 ai ordinațiunii sunt de relevat § 17, conform căruia neîmplinirea obligamentului de scadență nu are nici un fel de consecuență de drept pentru debitorul, care a uzat de moratoriu. Mai departe § 18, în sensul căruia, în caz de neîndeplinire a obligamentelor, scoase de sub moratoriu, creditorul până la alte dispoziții ale ministerului, nu poate validă consecuențele de drept provăzute pentru caz de neîmplinire, excepționând validitatea intereselor și a ratelor de capital decăzute, precum și a accesoriilor lor, incl. penaul, care dispoziție are putere retroactivă și față de datoriiile, ce au fost de plată dela 1 August 1914 încoace. În fine § 20, conform căruia, asiguratul nu poate denegă, după expirarea moratoriului și cu provocare la acesta, plata premiilor de asigurare, cu motivarea, că neplătindu-se premia, asigurarea s'a sistat, excepționând cazul, când asiguratul comunică asiguratorului în scris, în timp de 15 zile după expirarea termenului de plată a premiei sau a respirului legal sau a celui acordat de asigurator — că dorește să sisteze asigurarea sau predă la poștă în timpul acesta o scrisoare recomandată de acest sens, adresată asiguratorului.

Ordinațiunea Nr. 7205/914 M. E., privitoare la al treilea moratoriu, a intrat în vigoare la 1 Octomvrie 1914.

O problemă pentru băncile noastre.

Trecem prin vremuri grele, vremuri excepționale, a cărora consecuențe o simte toată lumea. O simt și băncile și o simte și clientela în mare măsură. Mijloacele, cu cari cele dintăiu veneau, în timpuri normale, în ajutorul celor din urmă, azi sau lipsesc cu desăvârșire sau sunt insuficiente. Trebuie deci căutate, din partea conducătorilor băncilor noastre, noue mijloace, dictate de împrejurări, pentru a veni în ajutorul clientelei. Unul din mijloacele acestea ar fi ca în ținuturile unde produsele câmpului au dat rezultate mai bune, băncile din acel ținut, să se asocieze în consorții pentru valorizarea produselor micilor proprietari, înlesnindu-le în modul acesta câștigarea mijloacelor bănești necesare pentru acoperirea trebuințelor lor.

Plasarea produselor ar putea-o face tot consorții de bănci de ale noastre, din ținuturile muntoase și

neproductive, sau din ținuturile, unde producțiunea în urma unor calamități elementare ar fi nimicită sau insuficientă.

Prin aceasta băncile noastre ar face un serviciu imens, atât poporului din ținuturile mai mănoase, căruia i-a fost dat a se bucura de o recoltă satisfăcătoare și de un surplus de produse, căci l-ar feri de exploatarea oamenilor fără suflet, cari folosindu-se de strâmtoarea și neorientarea țaranului îi cumpără produsele pe prețuri ridicole, — cât și poporului lipsit de bucate din ținuturile neproductive, cari prin mijlocirea băncilor din acele ținuturi, ar ajunge la bucate și mai ieftine și mai bune calitativ, decât dacă este lăsat pradă speculanților particulari de tot soiul.

În felul acesta operează încă dela înființarea sa și până azi banca „Agricola“ din Hunedoara, cu cele mai bune rezultate atât pentru sine, cât și pentru clientela sa, încât a devenit un adevărat regulator al prețurilor cerealelor atât în piața sediului său, cât și în diferitele sale centre de desfacere.

Organizația și modul de lucrare al băncii din chestiune în ramul afacerilor ei de bucate, ar merita să fie studiate de băncile noastre, în ținutul cărora sunt date una din condițiile amintite mai sus — și — apoi înfăptuit noul mijloc de ajutorare a țăranimii noastre.

M.

Târgul cerealelor.

Cu izbucnirea războiului mondial, prin care trem, eră de prevăzut că prețul cerealelor va crește în măsură extraordinară. Aceasta și în urma insuficienței recoltelor ultimilor 3 ani. Prețurile exorbitante, cu cari s'au vândut însă cerealele în ultima săptămână, au întrecut toate așteptările și au fost considerate până acum ca imposibile.

Iată cursul oficial al cerealelor la bursa din Budapesta cotate în timpul dela 3 August a. c. până la 26 Septembrie a. c.:

	pro 50 kilograme			
	26 Sept	19 Sept.	1 Sept.	3 Aug
Grâu	18.70	18.—	16.90	14.75
Săcară	14.30	13.45	11.40	10.50
Orz	9.80	9.35	9.—	8.—
Ovăș	11.30	11.—	10.90	10.25
Porumb	9.60	8.70	9.—	8.50

Prețurile acestea s'au plătit nu numai în capitală, ci și în provincie — aproape pretutindeni. Cu toate prețurile horende oferta este foarte minimală; în Budapesta bunăoară au sosit în întreagă luna lui Septembrie a. c. abia 614,000 măji metrice de grâu, față de 1,640,000 măji metrice, în perioada corespunzătoare a anului trecut. Cu oprirea exportului de cereale din România, decretată de guvernul român în zilele trecute, oferta se va reduce probabil și mai mult și ne

putem aștepta la o nouă scumpire a acestui însemnat articol de consumație. În vederea acestei eventualități se proiectează și la noi limitarea prin lege a prețurilor maximele a cerealelor — ca în Germania.

REVISTA FINANCIARA.

Situațiunea.

Sibiu, 2 Octomvrie 1914.

În piața internă de bani situația este puțin schimbată dela ultimul nostru raport săptămânal încoace; la ultimo înaintările la Banca Austro-Ungară au fost minime și portofoliul este în continuă reducere. Discontul privat cotează $4\frac{3}{4}\%$ — 5% pentru cambii I, vieneză, $5\frac{3}{4}\%$, pentru cambii de aceeași categorie budapestane și $6\frac{1}{4}\%$, pentru alt material.

Ce privește piața externă de bani în Berlin situația este ceva mai încordată și discontul privat a cotate $5\frac{1}{2}\%$; în London cotează $3\frac{1}{4}\%$.

CRONICA.

„Fortuna“ institut de credit și economii, soc. pe acții sub liquidare în Rodna-veche și-a publicat săptămâna trecută bilanțul pe anii 1912 și 1913. Bilanțul pe 1912 prezintă pasive de K 264,933, față de cari activele se cifrează cu K 261,149, rezultând o pierdere de K 3,784.—. Bilanțul pe 1913 prezintă pasive de K 216,319 și active de K 208,561, pierderea în 1913 (incl. cea din 1912) fiind de K 7758.

Sucursale de ale Băncii Austro-Ungare — sistate. Cu considerare la starea de războiu conducerea Băncii Austro-Ungare a sistat temporal activitatea sucursalelor din: Panciova, Semlin, Brody, Cernăuț, Drohobycz, Jaroslau, Kolomea, Lemberg, Przemysl, Rzezew, Stanislaw, Tarnopol, Tarnow, Iaslo și Spalato.

Timbre eșite din circulațiune. Cu data de 1 Octomvrie a. c., precum am semnalat într'un număr anterior al nostru, au fost scoase din circulațiune toate timbrele vechi, emise în 1903 și provăzute cu data aceasta. Timbrele acestea prin urmare nu se mai pot întrebuița, căci se consideră ca neexistente, dacă se găsesc puse pe documente liberate după 1 Octomvrie a. c. și se ia pentru ele repert.

Timbrele scoase din circulațiune se pot însă schimbă până la 31 Decemvrie a. c. la oficiile de dare cu timbre din emisiunea nouă.

Contribuții de războiu franceze și belgiene. Suma contribuțiilor de războiu impuse orașelor franceze și belgiene ocupate de Germani este evaluată de Francezi la 751 milioane franci. Din suma aceasta s'a plătit până acum a zecea parte.

Cooperativele săsești sistem Raiffeisen și-au ținut la 22 Sept. a. c., adunarea generală în Sibiu. Conform raportului prezentat cu acest prilej numărul total al cooperativelelor săsești de tot soiul a fost în anul expirat de 249, anume 184 cooperative de credit și economii, 59 de cooperative de consum, 5 cooperative de pivniță și o moară cooperativă. Aceste cooperative au avut împreună 19,729 de membri și au dispus de Rezerve în sumă de K 1.444,528.63 (în creștere față de 1913 cu K 255.205.70). Cooperativele de credit au realizat în 1913 un profit net de K 192,703, cele de consum un profit net de K 10.540.

*

Împrumutul de războiu al Germaniei Subscripțiunea asupra marelui împrumut de războiu al Germaniei este încheiată. S'a subscris în total suma de 4.460,728,900 Marce; anume 3.121,001,000 Marce în împrumut al imperiului și 1.339,727,600 Marce în bunuri de tezaur.

*

Numărul animalelor domestice în Austro-Ungaria este evaluat, conform unei lucrări statistice recente la 17.7 milioane vite cornute, 12.5 milioane porci, 13 milioane oi și 2.9 milioane capre. Anume se află în *Austria*: 9.2 milioane vite cornute, 6.5 milioane porci, 2.5 milioane oi și 1.2 milioane capre; în *Ungaria* incl. *Croatia* și *Slavonia* se află: 7.2 milioane vite cornute, 5.5 milioane porci, 8 milioane oi și 300,000 de capre. Restul cade asupra *Bosniei* și *Hertegovinei*.

Cum în monarhia noastră consumația cărnei este în orașele mari în mediu, de 53 kgr. pro cap, iar la țară 32 kgr. pro cap, monarhia dispune de suficiente mijloace de traiu pentru anul curent și nu este avizată la import din străinătate.

BIBLIOGRAFIE.

Anuarul băncilor române pe anul 1915.

— Anul XVI. Redactor: **Constantin Popp.** —

Sibiu: Tipografia arhidiecezană, 1914. Prețul K 4.30 incl. porto.

Cunoscutul șematism al institutelor de bani, însoțirilor și altor întreprinderi românești din Ardeal și Ungaria a apărut în zilele acestea, în formatul obișnuit și în extensiune de 18 coale tipar.

Partea calendaristică, omisă în anul trecut din «Anuar» s'a introdus din nou în Anuarul pe 1915, conținând partea aceasta, pe lângă calendarul anului viitor, încă următoarele îndrumări și notițe de interes și folos pentru cercurile băncilor și pentru ori și cine:

Mărimea normală a bancnotelor, Terminul ultim pentru răscumpărarea și retragerea din circulație a bancnotelor Băncii Austro-Ungare; Timbrele de documente în circulație; Chei pentru calcularea intereselor; Competințe de timbru, ce obvin mai adeseori în practica băncilor; Competința de timbru a registrelor; Scala de timbre; Tarifa telegramelor și postală și Monetele diferitelor state.

Șematismul însuși conține pe 17 coale (264 pag.) datele privitoare la 150 de institute de bani, societăți pe acții, dela «Solidaritatea» și «Banca generală de asigurare», dela 73 de însoțiri de credit și dela 24 societăți comerciale, însoțiri de consum și alte întreprinderi românești, indicând la fiecare: firma în toate limbile împritate, sediul (comitatul), Nr. telefonului, calitatea de membru la «Solidaritatea», anul fondării, capitalul social, prețul acțiilor, dividendă pe ultimii 3 ani, termenul de prescripțiune a cupoanelor, dreptul de vot, semnarea firmei și foile oficiale ale societății. Mai departe: numele membrilor din direcțiune, din comitetul de supraveghiere și al funcționarilor, bilanțul și contul profit și pierdere pe anul 1913, distribuirea profitului net și al cuotei de binefacere.

Un capitol special cuprinde asocierea băncilor noastre «Solidaritatea», arătând scopurile și menirea acestei însoțiri, în ordine alfabetică pe membrii ei, condițiile de primire, numele membrilor din direcțiune, din comitetul de supraveghiere și al revizorilor experți ai însoțirii; în fine bilanțul ei pe 1913.

După o tabelă a «Dividendei băncilor române pe 1913» urmează două sumare: unul după sedii, arătând în cari orașe și comune, ce întreprinderi românești sunt și altul alfabetic, cuprinsând toate întreprinderile din șematism.

Prețul «Anuarului» pe anul 1915 legat în pânză este K 4.30, incluziv porto și se poate comandă la Administrația «Revistei Economice» în Sibiu — Nagy-szeben.

SUMAR.

Moratoriu III. — O problemă pentru băncile noastre. — Târgul cerealelor — *Revista financiară*: Situațiunea. — *Cronică*: «Fortuna», Sucursale de aie Băncii Austro-Ungare, Timbre eșite din circulațiune, Contribuții de războiu franceze și belgiene, Cooperativele săsești sistem Raiffeisen, Împrum. de războiu al Germaniei, Numărul animalelor domestice în Austro-Ungaria. *Bibliografie*: Anuarul băncilor române pe anul 1915.

„ZLĂGNEANA“

institut de credit și de economii, societate pe acții în Zlatna (Zalatna).

CONCURS

Institutul de credit și economii, societate pe acții «Zlăgneana» din Zlatna publică pentru ocuparea *postului provizor de contabil* concurs cu termen de 15 Octombrie st. n. 1914 sub următoarele condițiuni:

1. Salar lunar 200 coroane.
2. Cuartir corăspunsător în natură.

Dela reflectanți se pretinde: *cualificație și praxă* deplină și să dovedească capacitatea de-a conduce independent afacerile de bancă.

Postul să poate ocupa îndată.

1—2

Direcțiunea.